

АСОЦИАЦИЯ ИНТЕГРО, БЪЛГАРИЯ, 2021

БЪЛГАРСКИ НАЦИОНАЛЕН МОНИТОРИНГОВ ДОКЛАД ОТНОСНО АНТИРОМСКАТА РЕЧ НА ОМРАЗАТА В ОНЛАЙН СРЕДИТЕ И ЗА РОЛЯТА НА ВЗАИМНОТО ОБУЧЕНИЕ МЕЖДУ ВРЪСТНИЦИ ОТ РОМСКИ ПРОИЗХОД, ПРИ СПРАВЯНЕТО С НЕЯ

I. Предговор

Проектът „Взаимно обучение между връстници за справяне с антиромската реч на омразата в онлайн средите“ (PECAO) цели да противодейства на съществуващата, насочена срещу ромите онлайн реч на омразата, чрез работа с млади хора от ромски произход. Използваните методи са комбинация от обучение между връстници и наблюдение (мониторинг) за постигане на двустранни резултати: методологията за обучение между връстници служи за промяна на нагласите и действията на голям брой млади хора, а мониторингът допринася за по-доброто разбиране на проблема, както и за по-системна промяна на политиките чрез застъпничество, въз основа на получените резултати, събрани чрез извършения мониторинг.

Настоящият доклад представя краткосрочните резултати по проекта PECAO във връзка с долупосочените основни цели на проекта:

1. Да достигне до най-малко 2,000 млади хора в Испания, Унгария, Чехия, Румъния, България, Украйна, Италия, Франция, Северна Македония и Албания, чрез дейности за обучение между връстници в университети или младежки клубове, за да повиши осведомеността им за

Този проект е финансиран от Програмата за права, равенство и гражданство на Европейския Съюз (2014-2020)

1 |

Този проект е съфинансиран от Google.Org Impact Challenge за безопасността, в рамките на проекта на ERGO Network – “Обучение на връстници за противодействие срещу речта на омразата в онлайн средите срещу ромите”

неблагоприятното въздействие на речта на омразата спрямо ромите и да им даде възможност да разпознават и докладват такъв тип онлайн съдържание и публикации.

2. Да даде възможност на 50 млади ромски обучители на връстници в 10 държави да извършват мониторинг на съществуваща реч на омразата в различни онлайн източници и да докладват за такива случаи на ИТ компании, национални органи за равенство и съответните държавни институции, които да засилят прилагането на антидискриминационното законодателство. Това ще доведе до събирането на данни в национален мащаб от най-малко 150 случая, както и най-малко 50 докладвани случая.
3. Застъпничество пред институциите, вземащи решения на национално и европейско ниво относно политики, предотвратяващи дискриминацията като вземат предвид съществуващата такава в онлайн пространството, както и цялостните антиромски нагласи, които се явяват като причина за осъществяване на реч на омразата или престъпления, породени от омраза.
4. Да се използва опита на обучителите на връстници и резултатите от мониторинга, за да се повиши осведомеността на други заинтересовани страни (гражданското общество, образователни специалисти, други млади хора) за антиромската реч на омразата в онлайн средите и спешността от справянето с нея.

По-подробно, докладът предоставя информация относно съответствието на постигнатите краткосрочните резултати с гореизброените дългосрочни цели:

- 1) Дейностите за обучение между връстници, както и мониторингът на медии от самите обучители на връстници, ще доведат до по-голям брой докладвани случаи на реч на омразата и по-голям брой публикувано антиромско съдържание.

Този проект е финансиран от Програмата за права, равенство и гражданство на Европейския Съюз (2014-2020)

Този проект е съфинансиран от Google.Org Impact Challenge за безопасността, в рамките на проекта на ERGO Network – “Обучение на връстници за противодействие срещу речта на омразата в онлайн средите срещу ромите”

Очакваме средно всеки от около 1,000-та таргетирани младежи до края на проекта да докладва поне 2 случая на реч на омразата, публикувани в социални мрежи или медии. При процент на премахване на докладвани публикации от 90% това означава, че 1,800 публикации ще бъдат премахнати в пет държави-членки на ЕС.

- 2) Обучителите на връстници лично ще следят и докладват съществуваща реч на омразата, в различни онлайн медии и ще събират информация за изготвяне на анализ. Всеки от 50-те обучители на връстници ще докладва до края на проекта, най-малко 10 случая на онлайн реч на омразата, което означава, че за всяка страна ще бъде събран набор от данни от най-малко 150 случая, което ще допринесе за по-доброто опознаване на проблема.
- 3) Повишена осведоменост и отношение на таргетираните по проекта младежи относно отрицателното въздействие на антиромската реч на омразата.
- 4) Повишено самочувствие и умения на 50 млади роми, които са обучени на методики за обучение на връстници и медиен мониторинг.
- 5) Повишаване на уменията за разпознаване и докладване на антиромска реч на омразата сред читателите на наръчника, който ще бъде разработен въз основа на информацията, събрана от младите участници, извършващи мониторинга.

Резултатите от застъпническите дейности, целящи създаването на по-добри политики или саморегулация от страна на медиите биха били измерими единствено в дългосрочен план. Очакваните дългосрочни резултати включват таргетирането на съответните заинтересовани страни с цел повишаване на осведомеността им и по-силното им придържане към практики, отдалечаващи от използване на реч на омразата:

Този проект е финансиран от Програмата за права, равенство и гражданство на Европейския Съюз (2014-2020)

Този проект е съфинансиран от Google.Org Impact Challenge за безопасността, в рамките на проекта на ERGO Network – “Обучение на връстници за противодействие срещу речта на омразата в онлайн средите срещу ромите”

- По-висока осведоменост на Комисията по етика на журналистите относно разпространението и въздействието на антиромската реч на омразата в онлайн средите, което ще доведе до подобрени методи за саморегулиране.
- По-висока осведоменост на националните органи за равенство и други заинтересовани държавни институции относно разпространението и въздействието на антиромската реч на омразата онлайн, което ще доведе до по-добри програми, насочени към справянето с антиромските нагласи.
- По-строго придържане на ИТ компаниите към Кодекса за поведение за справяне с онлайн речта на омразата.
- По-добро събиране на данни относно престъпления, породени от реч на омразата, разпределени по етническа принадлежност и пол, което ще позволи направата на анализ на тенденциите в различни държави-членки.
- По-строга цензура на антиромския дискурс в публичните среди.
- Повече положителни истории, които да противоречат на понастоящем съществуващ предимно негативен дискурс по отношение на ромите, и които да бъдат популяризирани от младите роми, участници в проекта.

Проектът PECAO предвижда младите потребители на медии да подобрят своите дигитални умения чрез обученията, през които преминават като в следствие поставят по-уверено под въпрос публикации, съдържащи реч на омразата. Неочевидната/индиректна дискриминация често не се установява от масовите медийни потребители, затова таргетираните по проекта млади хора ще могат по-добре да реагират на по-фините форми на расизъм. В допълнение, тъй като учителите на връстници ще бъдат от ромски произход, достигнатите млади хора от други етноси, ще намалят стереотипите си към ромската общност чрез възможността да осъществят личен контакт с връстници от ромски произход. По този начин, в резултат от проекта,

отношението на много млади не-роми към равенството и човешките права ще бъде положително повлияно.

Що се отнася до ромите, които биват най-пряко засегнати от речта на омразата в онлайн средите, проектът ще има положително и дългосрочно въздействие, ако в следствие на изпълнението му, наличното онлайн съдържание на реч на омразата бъде намалено. По-малко налична онлайн реч на омразата би означавало по-малко подбуждателство към насилие, както и по-малко стереотипи от страна на мнозинството спрямо ромската общност, което ще доведе до цялостно намаляване на дискриминацията към ромите.

Докладът се фокусира върху постигнатите резултати в България за период от една година (септември 2020 г. – септември 2021 г.) и съдържа данни относно неблагоприятното въздействие на речта на омразата върху ромите, както и за важноста от докладването на антиромска реч на омразата, налична в онлайн платформи и официални медийни източници, събрана от млади хора от 10 държави, таргетирани и участващи в събирането на данни по проекта.

С резултатите, представени в този доклад, се стремим да направим крачка напред и да научим повече относно наличието и въздействието на антиромската реч на омразата, както и да научим уроци, които биха били от полза при създаването на едно равноправно и приобщаващо общество в дигиталните среди.

Този доклад е част от проучване, в което участват няколко държави, и е координирано от мрежата от организации – ERGO, финансирано по Програмата на Европейския съюз за права, равенство и гражданство (REC 2012-2020) и съфинансирано от Google.Org. Изследването е проведено в периода между септември 2020 г. до септември 2021 г. в следните 10 държави: Албания, България, Чехия, Северна Македония, Унгария, Украйна, Румъния, Италия, Франция и Испания. Въз основа на националните доклади от всяка страна, в началото на 2022 г. ще бъде публикуван мултинационален анализ.

Отказ от отговорност за публичност:

Тази публикация е финансирана по Програмата за правата, равенство и гражданство на Европейския съюз (REC 2014-2020) и Google.Org. Подкрепата на двете страни не представлява одобрение на публикуваното съдържание. То отразява възгледите само на авторите, като Европейската комисия и Google.Org не са отговорни за употребата на публикуваната информация, по каквито и да било причини.

II. РЕЗЮМЕ

Този проект е финансиран от Програмата за права, равенство и гражданство на Европейския Съюз (2014-2020)

Този проект е съфинансиран от Google.Org Impact Challenge за безопасността, в рамките на проекта на ERGO Network – “Обучение на връстници за противодействие срещу речта на омразата в онлайн средите срещу ромите”

Българският национален доклад за антиромската реч на омразата в онлайн средите има следните цели:

- ▶ Да се изтъкне ролята на младите роми и взаимното обучение между връстници като фактор, подпомагащ дългосрочната борба с онлайн антиромската реч на омразата в България;
- ▶ Да се опише методологията, използвана в проекта PECAO и основните резултати в България
- ▶ Да се анализира публичният образ и представянето на ромите в онлайн средите и публичното пространство;
- ▶ Да се направят изводи и препоръки, въз основа на резултатите от извършения мониторинг от младежите, участващи в изпълнението на проекта PECAO в България, които могат да послужат за: по-добро разбиране на модела на онлайн расизъм спрямо ромите в България, и да послужи като средство за застъпничество за промени/въвеждане на политики в антидискриминационното законодателство, както и на политиките, свързани с медийните практики;

Този доклад представя субективна, но изчерпателна представа относно представянето на ромите в онлайн средите и публичното пространство. Чрез приложената методология със събрани данни от качествен вид, проектът има за цел да обобщи повествованията и дискурсът, които съществуват спрямо ромите в онлайн средите, както и източниците, от които са разпространени. Същевременно, изследването има за цел да идентифицира основните теми и подтеми, в които ромите са най-често обсъждани в контекста на онлайн речта на омразата, нивата на проявена агресивност и съответните форми на расово-породен дискурс, както и моделът на расизъм в онлайн среда.

Настоящият доклад е написан въз основа на 4 обобщени доклада, всеки отнасящ се за един от четирите периода на докладване в рамките на една година, събрани от 6 млади роми, извършващи мониторинга, както и от 270 млади роми, оказващи им

помощ в процеса на събиране на данни, което доведе до събирането на общ брой от 210 инструмента за наблюдение (мониторинг).

Инструментът за наблюдение (мониторинг) е подробно представен в Приложение 1.

По време на изпълнението на проекта PECAO в България:

- Бяха докладвани общо 1 135 публикации, които съдържат антиромска реч на омразата в социални мрежи, от които – 307 бяха премахнати, 491 не бяха премахнати, а 220 са с чакащо решение за премахване ;
- В Националния Съвет за журналистическа етика са подадени общо 42 жалби;
- Общо 12 жалби са подадени към Националната Комисия за защита от дискриминация от млади роми, извършващи мониторинга;

Докладът представя някои заключения относно съществуващите тенденции за антиромска реч на омразата, както и новоразвиващи се тенденции относно положителното представяне на ромите в медиите и онлайн платформите, някои конкретни препоръки към институциите, отговорни за прилагането на съответните политики, към медиите като цяло, както и няколко специфични препоръки, касаещи социалните мрежи.

В заключение, докладът представя направените констатации и заключения на участващите в мониторинга млади роми и учителите на връстници във връзка с проекта PECAO спрямо:

- 1) Самите млади хора;
- 2) Резултатите от проекта относно намаляването на антиромската онлайн реч на омразата;

Този проект е финансиран от Програмата за права, равенство и гражданство на Европейския Съюз (2014-2020)

Този проект е съфинансиран от Google.Org Impact Challenge за безопасността, в рамките на проекта на ERGO Network – “Обучение на връстници за противодействие срещу речта на омразата в онлайн средите срещу ромите”

3) Необходимостта от продължаване на проекта PECAO, което ще осигури поддържане на създадената мрежа от млади хора, и по-нататъчно намаляване на антиромската реч на омразата.

„Не ми се иска този проект да приключи... Чувствам, че в следствие от него получихме правомощия относно контролирането на антиромската реч на омразата, и че трябва да продължим да извършваме такъв тип мониторинг.

Една от любимите ми дейности, в които взех участие, беше обучението, което проведохме с други млади роми. Обучихме ги да разбират същността на речта на омразата, да я разпознават, както и да се борят с нея. Създадохме така наречения “ефект на снежната топка”, тъй като всеки от 270-те участници започна да следи различни онлайн медии и източници. Страхотно е чувството, когато видиш, че работата ти допринася положително към живота и на други млади роми! (Лаза – млад участник от ромски произход, участвала в мониторинга на медии).

Проектният консорциум на PECAO се състои от следните партньорски организации:

Проектът е финансиран по Програмата за права, равенство и гражданство на Европейския съюз (2014-2020) и съфинансиран от Google.org:

- [Integro Association](#) (България)
- [Nevo Parudimos](#) (Румъния)
- [Federation of Catalan Roma Associations](#) (FAGIC), Испания
- [Romaversitas](#) (Унгария)
- [Romanonet](#) (Чехия)
- [ERGO Network](#) (Белгия)

Финансирането от Google.Org Impact Challenge за безопасността, в рамките на мрежата от организации на ERGO “Обучение между връстници за противодействие на антиромската реч на омразата в онлайн средите”:

- [La Voix des Roms](#) (Франция)
- [Upre Roma](#) (Италия)
- [Roma Women Fund Chiricli](#) (Украйна)
- [RROMA](#) (Северна Македония)
- [Roma Active Albania](#) (Албания)

III. ВЪВЕДЕНИЕ

В доклада си от 31 март 2020 г. след последното си посещение в България през ноември 2019 г., комисарят на Съвета на Европа, отговорна за правата на хората - Дуня Миятович посочи следното:

„Обезпокоена съм от съществуващата реч на омразата, която преобладава в България, и в частност тази, насочена срещу ромите, ЛГБТИ общността и други малцинствени групи. Речта на омразата и враждебността срещу ромите продължават да съществуват във всички нива на обществото, с малък или никакъв отговор от страна на властите, отговорни да противодействат на този проблем. Съжалявам за липсата на реакция относно някои много сериозни, извършени от високопоставени политици, прояви на реч на омразата и призовавам властите да заемат ясна позиция срещу речта на омразата и да наложат санкции, когато е необходимо.”

Посещението на Дуна Миятович съвпадна с подготовката на проекта PECAO в България и отразява общото състояние на речта на омразата в страната в този момент, както и мотивацията на организаторите на проекта да предприемат нужните действия за по-ефективно разпознаване на и противодействие с антиромската реч на омразата, съществуваща във всички нива на обществото в България.

Реализирането на проекта PECAO в България съвпада също така и с други значими социално-икономически проблеми и политически събития пред които страната бе изправена, като: световната пандемия COVID-19, икономическа инфлация и две (в момента на написване на този доклад, вече три) предсрочни парламентарни избори, които се случиха в страната и насочиха вниманието на цялото население към належащите здравни и битови проблеми, и като цяло засили недоверието в обществените институции и държавността.

Проблемите, които съществуваха в обществото като цяло се отразиха и върху нивата на онлайн антиромската реч на омразата, например:

- „Ромската престъпност“
- „Бедността и липсата на хигиена на ромите“,
- „Циганският паразитизъм в социалната система“,
- „Ромите претендират само за права, но не спазват задълженията си“

и някои нови, в резултат от горепосочените събития в страната:

- „Ромите и COVID – 19“ – „Изолирането/Затварянето на ромските селища“, „Ромите са носители на зараза“, „Ниската осведоменост на ромите за COVID-19“,
- „Ромите и изборите“ – „Ромите продават гласовете си“, „Ромите и политиката“
- „Образование на ромите“ и „Дискриминация към ромите“ са по-малко популярните теми на свързаните с ромите онлайн публикации през периода

В дискусия с докладчиците, информаторите отразиха тези тематик и направиха заключения относно наблюдаваните тенденции за антиромска реч на омразата, представени в раздел „Лични наблюдения“ от този доклад:

Този проект е финансиран от Програмата за права, равенство и гражданство на Европейския Съюз (2014-2020)

Този проект е съфинансиран от Google.Org Impact Challenge за безопасността, в рамките на проекта на ERGO Network – “Обучение на връстници за противодействие срещу речта на омразата в онлайн средите срещу ромите”

- а. Според резултатите от инструмента за наблюдение (мониторинг), нивото на антиромска реч на омразата в онлайн пространството в България е изключително високо и расово-мотивирано, но като цяло не е толкова тежко, колкото в предишни години;
- б. Участниците, извършващи мониторинг на публикациите, констатирали наличието на много вкоренени и класически форми на расизъм и реч на омразата, насочени към ромите в България;
- в. Фините и по-неявни форми на расизъм, изразени чрез публично изявени мнения, са често трудни за разпознаване и противодействие. Те са и по-приемливи за представителите на медиите и обществото като цяло;
- г. Съществуват и нови тенденции за публикуване на неутрално или положително съдържание, свързано с ромите, което представя ромите в добра светлина;
- д. Платформите за социални медии, които са популярни канали за комуникация и обмен на съдържание в писмена форма, нямат ефективни механизми за контрол и бързо премахване на публикации с антиромско съдържание;
- е. Не на последно място, положителното въздействие на проекта, върху младите хора, участващи в изпълнението му, е безспорно. За тях, застъпничеството, което ще последва, както и продължаването на проекта са от задължителен характер, а разработената от тях мрежа трябва да бъде поддържана.

IV. МЕТОДОЛОГИЯ

Този проект е финансиран от Програмата за права, равенство и гражданство на Европейския Съюз (2014-2020)

Този проект е съфинансиран от Google.Org Impact Challenge за безопасността, в рамките на проекта на ERGO Network – “Обучение на връстници за противодействие срещу речта на омразата в онлайн средите срещу ромите”

Проектът PECAO в България е реализиран от Асоциация Интегро. Интегро избра младите ромски обучители на връстници да бъдат основният двигател при изпълнението на проекта. Асоциация Интегро приложи съвместно разработената от всички проектни партньори методология и изпълни проекта, по начин, който беше тясно обвързан с нея. А именно – чрез активно участие и лидерство, проявено от млади роми, изграждане на мрежа от активни млади роми с чувство за принадлежност, основано на ангажираност и споделена отговорност за действие. Младите роми участваха в долупосочените фази на проекта:

- 1) Първоначално обучение за обучители на връстници чрез прилагане на методология за неформално образование, с цел младите роми да придобият необходимата компетентност за мониторинг на онлайн реч на омразата;
- 2) Създаване на екип от 6 млади ромски стажанти, които извършваха мониторинг на различни онлайн медии;
- 3) Самообучения между групата от връстници чрез платформи за онлайн срещи, както и на живо. Целта на тези обучения бе промяна в нагласите на повече млади роми, повишаване на тяхната осведоменост относно антиромската реч на омразата в онлайн средите, както и включването им в извършването на мониторинг. Общо 270 млади роми бяха включени в изпълнението на проекта;
- 4) Изпълнение на мониторинга в срок от 9 месеца;
- 5) Участие в отразяването и идентифицирането на нуждите от предприемане на действия за по-добро разпознаване, по-добър мониторинг и по-добри политики за справяне с речта на омразата, насочена срещу ромите.

Младите ромски обучители на връстници бяха на възраст между 18 - 30 години, притежаваха различни формални степени на придобито образование и бяха избрани

чрез специално изготвено за целите на проекта кандидатстване, публикувано на сайта на Асоциация Интегро. След подбора, първоначалното обучение бе организирано в Албена, България, където участниците бяха обучени на методологията за обучение между връстници и на противодействие с антиромската реч на омразата. След обучението Интегро проведе интервю и зададе примерна задача, която кандидатите трябваше да изпълнят – да попълнят един примерен инструмент за наблюдение (мониторинг) и да изготвят примерна жалба до Комисията за защита от дискриминация. След проведените интервюта беше създаден екип от 6 млади роми, които извършваха мониторинг на онлайн медиите и обучаваха други връстници по тази тематика.

Този доклад е изготвен на базата на изследователски метод за анализ на публикувано съдържание чрез инструмент за мониторинг (Приложение 1). Докладът съдържа 210 инструмента за мониторинг, които са използвани от участниците за период от една година (септември 2020 - септември 2021). Прилагането на самия мониторинг в България се проведе от януари до септември 2021 г. Инструментът за мониторинг в ролята си на основен инструмент за набиране на данни е адаптиран от модела на Siapera, Moreo и Zhou (2018) и Lentin (2016) и е допълнително разработен съвместно с експерти от партньорските организации и адаптиран, по начин, който да съответства на въпросите и целите на изследването. Що се отнася до направения анализ на съдържанието на публикациите, той е направен въз основа на резултатите от самия мониторинг. Резултатите са в съответствие със ситуацията в България и ще бъдат част от общия международен доклад.

- ▶ Както вече споменахме, инструментът за мониторинг беше използван от 6 млади роми, обучители на връстници, които бяха специално обучени и запознати с инструмента по време на началното обучение. В допълнение, младите ромски обучители на връстници обучиха други 25 млади роми, които след това включиха в мониторинга на онлайн медии 270 млади роми. Съгласно дейностите и целите на

проекта, инструментът за мониторинг беше приложен по субективен начин, тъй като участниците имаха правото да избират съдържанието и онлайн платформата, чрез която да следят за реч на омразата. Това включва и собствените профили в платформи като Facebook, Instagram, Tik Tok или Youtube, с цел те да имат възможността да се абонират към избрания източник на информация и да получават редовно излъчените новинарски емисии и публикации. Средно около 5 инструмента за мониторинг от всеки участник месечно бяха приложени към периодичните обобщаващи доклади. За разработване на по-добри и споделени принципи и с цел да се извършва постоянна проверка, както и еднакви изисквания за всички партньори, всяка организация попълваше и изпращаше на координатора на изследването обобщаващ доклад, както следва:

- ▶ 1-ви период: януари 2021 г. – отчет за февруари 2021 г
- ▶ 2-ри период: февруари - март 2021 г. – отчет за април 2021 г
- ▶ 3-ти период: април - юни 2021 г. – отчет за юли 2021 г
- ▶ 4-ти период: юли – септември 2021 г. – отчет за 2021 г

Направените извадки от публикации и емисии са направени на случаен принцип и на базата на избора на всеки участник в мониторинга. Основната причина за използването на този метод за събиране на извадка бяха две - да се придобие представа за това как изглежда профила на един обикновен ромски младеж, както и да се акцентира върху постоянния емоционален натиск, под който човек може да изпадне в едно онлайн публично пространство. Допълнително, нашата цел бе да наблюдаваме как алгоритмите на медиите таргетират ромските потребители въз основа на техните изявени предпочитания, онлайн потребление и потребителски профили.

Въпреки че общият брой от 210 реализирани инструмента за мониторинг позволяват направата на заключения, получените резултати не са представителни за цялостната

ромска общност. Независимо от това, те предоставят добър поглед върху тематиката и полагат основа за застъпничество за разработване на социални, дигитални и дори образователни политики за борба срещу разпространението на антиромска реч на омразата в онлайн средите, както и за по-безопасно, приобщаващо и креативно публично интернет пространство.

Описание на инструмента за мониторинг

Инструментът е съставен от 5 части

а. Обща информация – отнася се до наблюдаваната онлайн платформа, видът профил (личен, публичен, групов или институционален/на частна компания), теми и подтеми, общо заглавие на статията/медийната публикация и нейната субективна оценка (използвана е 3-степенна скала за категоризация: положителна, отрицателна и неутрална), подробности за популярността на публикацията (брой харесвания, споделяния и т.н.);

б. Обща тема и външен вид - отнася се до видовете и формата на публикуваното съдържание (текст, снимка-колаж, видеоклип), мястото на публикацията (първа страница, споделена публикация, качена от друг потребител, специална страница, страница с разкази/истории и т.н.), релевантността (ако има такава) между текстовото съдържание и заглавието/визуалния компонент, видовете нетекстово съдържание (ако има такава) и оценка на емоционалното въздействие на нетекстовото съдържание (скала от 3 категории: малко, средно и голямо).

в. Съдържание – описва чрез степенуване нивата и формите на проявена реч на омразата в 2 измерения: **Явни изказвания:** груби епитети, расистки изказвания, груби и обидни изказвания, дехуманизиращи изказвания. **Кодирани/Неявни изказвания:** използване на жаргон, заобиколни изказвания, ирония, двусмислие, псевдо-научни препратки, изразяване на идеологии за върховенство на бялата раса, разкази, фалшива статистика, метоними; **Нива на агресивност/токсичност на речта на омразата**, които се

Този проект е финансиран от Програмата за права, равенство и гражданство на Европейския Съюз (2014-2020)

Този проект е съфинансиран от Google.Org Impact Challenge за безопасността, в рамките на проекта на ERGO Network – “Обучение на връстници за противодействие срещу речта на омразата в онлайн средите срещу ромите”

разделят на два вида - **статична** и **променлива** реч на омразата (Lentin, 2016). Това се отнася за случаите, в които се използва расово-насочена реч, която предава послания, които: засилват стереотипите, утвърждават разделението, разпространяват митове и дезинформация, оправдават изключването, стигматизират и подценяват, засилват чувството национална принадлежност и идентичност чрез изключване; **Основните форми на расово-насочена реч** са: груби форми на расизъм: обиди, приравняване на общността с престъпни дейности, пряко обвинение, расови стереотипи (цвет, мирис, физически характеристики), създават представа за нация (ad hominem атаки – атаки срещу конкретен човек, изкази на дясно ориентирани партии, раса, етническа принадлежност, религия, култура), “прекалена чувствителност” или “изигра жокера с расизма”: изрази, които се използват, за да се вмени расизъм срещу бялата раса, което произлиза от чувството, че даден човек е жертва, фалшиви новини, фалшиви статистически данни, изследвания, съдържащи съмнителни данни, преиначени истини, ключови събития (– медиите оформят и представят новините по начин, който повлиява на читателите и коментарите); **Нетекстови форми**: миймс (картини-колажи), мултимедийни материали, хаштагове, тагване и др.; **Разделът от публикациите, съдържащ коментари**, описва вида и броя коментари, интензивността им, честотата им, популярността на публикацията (брой харесвания, споделяния и т.н.);

г. Лични наблюдения (описание, разказ) – кратко описание на основната идея на публикуваното съдържание и как то повлиява върху ромската общност

д. Предходна/Основна информация – идентификационни данни на участника в мониторинга (спазвайки регламента за защита на личните данни) и са използвани единствено за целите на кодиране на публикацията и анализа за получаване на резултати от проучването.

V. Данни/ Интерпретация на резултатите

Този проект е финансиран от Програмата за права, равенство и гражданство на Европейския Съюз (2014-2020)

Този проект е съфинансиран от Google.Org Impact Challenge за безопасността, в рамките на проекта на ERGO Network – “Обучение на връстници за противодействие срещу речта на омразата в онлайн средите срещу ромите”

Резултатите от обобщените/синтезираните инструменти за мониторинг са интерпретирани по следния начин:

1) Обща информация:

Общият брой инструменти за мониторинг, изработени от участващите млади роми, отговорни за мониторинга за период от 9 месеца е 210. Те са събрани, организирани и обобщени по време на следните четири отчетни периода:

- **1-ви период – Януари 2021 – 22 инструмента за мониторинг**
- **2-ри период Февруари – Март 2021 – 57 инструмента за мониторинг**
- **3-ти период – Април – Юни 2021 – 75 инструмента за мониторинг**
- **4-ти период – Юли – Септември 2021 – 56 инструмента за мониторинг**

Забелязва се, че като цяло средният брой на изработени инструментите за мониторинг, е еднакъв за всеки месец, но в периода април – юни, броят е по-висок с 1/3. Възможно обяснение за това, е че в началото и след края на този период се проведеха два тура на парламентарни избори и заедно с обичайните теми за представяне на ромите като „престъпен контингент“ и „паразити за социалната система“, също се появи и темата „ромите и изборите“ с редица подтеми като: „ромите продават гласовете си“, „ромското представителство“, „ромите търсят правата си, но не спазват гражданските си задължения“, „проблемите, които ромите създават за имиджа на страната и за изпълнението на успешни стратегии за подобряване на различни икономически сектори/политики“.

Голям брой публикации от този тип се публикуват в АЛФА и СКАТ ТВ (общо 28, като съответно 15 в АЛФА и 13 в СКАТ ТВ), но относно подтемата „ромите продават гласовете си“ има публикации във всички видове медии от национални и регионални телевизионни канали, електронни и онлайн медии.

Целта на подобни публикации, както се посочва в анализите на младите роми, участващи в мониторинга, е ромите да бъдат изкупителна жертва за обясняване на различни съществуващи социално-икономически проблеми (например: в предаването „Добро утро, българи“, излъчено на 1 април, 2021 г. във Фейсбук канала на АЛФА ТВ, се говори за плана на Сидеров за земеделския сектор. Предоставената информация отразява състоянието на земите в България, както и бъдещите планове за развитие на сектора. В една част от представянето на проблемите се отбелязва, че напоителните системи, които са били изградени в България, и чрез които страната е имала преднина в сравнение с много западноевропейски страни, са били унищожени и бракувани от роми).

Това представяне на ромите в публичното пространство засилва стереотипите, че „ромите са неграмотни“, „те са безотговорни“, „не разбират политическите процеси“ и др., което води и до появата на опити за ограничаване на изборните им права.

В своите наблюдения обаче информаторите подчертават, че въпреки че този вид публикации предизвикват много внимание и брой гледания и като цяло имат голяма популярност, има нова тенденция, която се наблюдава в коментарите, а именно: много хора разбират, че този вид публикации се използват за отклоняване на общественото внимание от реални социални и политически проблеми и че предназначението им е да поляризират/разединят обществото.

От общата информация, събрана от всяко от тримесечните обобщения на инструментите за мониторинг прави впечатление, че броят на публикациите, направени в социалните мрежи е по-висок - 59% (или 124 броя) в сравнение с тези направени в електронни и други медии - 41 % (или 86 броя), което е 1.5 пъти повече. Най-често използвани за публикации на съдържание, касаещо ромите, са следните платформи: Facebook, YouTube, Instagram, Twitter и Tik Tok. Значително голям брой инструменти за мониторинг

се отнасят за публикации във Facebook – 25% (или 53 броя от общо 210). Тези първоначални наблюдения могат да доведат до две заключения:

- ✚ **Електронните платформи и социалните мрежи са често използвани комуникационни канали за публикуване на съдържание, което съдържа реч на омразата и е насочено към ромите**
- ✚ **Социалните мрежи се използват по-често за публикации със съдържание, свързано с ромите. От тях, една от най-често използваните от младите хора е Facebook – една четвърт от всички събрани мониторингови инструменти са направени относно съдържание, публикувано във Facebook**

Обобщаващите доклади на инструменти за мониторинг също така дават представа за това кой е най-честият източник на публикации с ромско съдържание.

По-голямата част от разработените инструменти се отнасят за „авторски публикации – статии/новини“ (това включва всяка отделна статия, направена от голяма медия) – **67,6% (142 броя), броят на инструментите, разработени за публикации от „администратори/модератори на акаунти“ е 31,4% (66 броя) и само 10,4% (22 броя) са разработени като „индивидуални публикации“**. Общият брой на инструментите за мониторинг в тази извадка надвишава 210, тъй като някои попадат едновременно в категория „авторска статия/новини“ и в категория „администратори/модератори“.

Това показва, че:

- ✚ **Голяма част от публикациите, включващи съдържание, свързано с ромите, включително и с антиромски дискурс, са „авторски публикации“ – статии/новини, произведени или публикувани от различни медии**
- ✚ **Инструментите за мониторинг, отнасящи се за „индивидуални публикации“, са сравнително малко**

Този проект е финансиран от Програмата за права, равенство и гражданство на Европейския Съюз (2014-2020)

20 |

Този проект е съфинансиран от Google.Org Impact Challenge за безопасността, в рамките на проекта на ERGO Network – „Обучение на връстници за противодействие срещу речта на омразата в онлайн средите срещу ромите“

 Това означава, че има очевидна необходимост всички електронни, печатни и социални медии да упражняват по-добър първоначален контрол върху публикациите със съдържание, свързано с ромите, за да се предотврати разпространението на антиромската реч на омразата и съответно проявата на расизъм към ромите в медиите и в публичното пространство

Според наблюденията на младите роми, начинът, по който се представя ромската общност е предимно негативен в 89 % от случаите (187 броя) от всички наблюдавани медийни публикации, по неутрален начин в 12,85 % от случаите (27 броя) и само в 8,5% (18 броя) публикациите за ромите са с положително съдържание.

Общият брой на тази разбивка е по-висок от 210, тъй като някои от инструментите попадат едновременно в категория „неутрални“ и „положителни“ оценки или „неутрални“ и „отрицателни“.

Според обратната връзка на младите роми, извършили мониторинга, неутралното представяне на ромите се появява най-вече в националните телевизии като: БНТ, bTV и NOVA, и че в сравнение с броя на негативните публикации – 89 % от всички, неутралните публикации са много малка част – 12,85 %.

Положителното представяне на ромите е най-малката и слабо проявена част от публикациите. По-голямата част от положителните статии за ромите се отнасят за: повишените степени на придобито образование сред представителите на ромската общност, за работата на здравните медиатори, както и статии за ромите, които постигат лични успехи като: придобиване на университетска диплома, победа в конкурс за красота, социален напредък на популярни ромски художници и др.

 Очевиден извод, е че негативното представяне на ромите преобладава във всички наблюдавани публикации и във всички наблюдавани медии. Около

Този проект е финансиран от Програмата за права, равенство и гражданство на Европейския Съюз (2014-2020)

21 |

Този проект е съфинансиран от Google.Org Impact Challenge за безопасността, в рамките на проекта на ERGO Network – “Обучение на връстници за противодействие срещу речта на омразата в онлайн средите срещу ромите”

89% от всички публикации, наблюдавани от младите роми, се определят като отрицателни

- Като цяло, неутралното представяне на ромите все още е много рядко (12,8%), и че това е най-често срещаният тип представяне на общността, който се появява в големите национални телевизии като БНТ, bTV и NOVA

- Появява се нова тенденция – представяне на теми, свързани с ромите, по положителен начин
- Тези тенденции за неутрално и положително представяне на ромите могат да бъдат отчетени като напредък от традиционното негативно и стереотипно представяне на ромите, към по-професионално/неутрално и балансирано представяне на общността. Този подход обаче все още не е широко разпространен, тъй като няма общо разбиране и медийна практика за необходимостта от постигане на общи етични стандарти при публикуване на съдържание за ромите

Темите и подтемите, които преобладават в инструментите за мониторинг са следните:

Най-честата тема е темата за „циганската престъпност“ – фигурираща в 50 % от всички инструменти за мониторинг (или 105 броя). Те се отнасят за публикации, които представят ромите като престъпници. Подтемите на тези публикации са: „циганите-крадци“, „ромите-изнасилвачи“, „ромите-насилници“ и „циганите нарушават общественя ред“, „ромите извършват нападения във влакове“, „ромите живеят незаконно в жилища“, „конфликти между роми“, „ромите застрашават живота на други граждани“ и др.

Този проект е финансиран от Програмата за права, равенство и гражданство на Европейския Съюз (2014-2020)

Този проект е съфинансиран от Google.Org Impact Challenge за безопасността, в рамките на проекта на ERGO Network – “Обучение на връстници за противодействие срещу речта на омразата в онлайн средите срещу ромите”

Втората най-често срещана тема е представянето на „ромите като социален проблем“ с 17% (или 37) от общия брой. Подтемите в рамките на тази тема са различни, като: „ромите, паразити за социалната система“, „бедността на ромите“, „ромската неграмотност“, „ниската ромска ценностна система“, „полигамията сред ромите“, „ромите са привилегирована общност“, „демографската ситуация с ромите в България“ и др. Темите, свързани с образованието и здравеопазването на ромите, не са включени в тези числа, тъй като са изброени като отделни теми в инструментите за мониторинг.

Друга популярна тема е „ромите и изборите/политиката“, която, както бе споменато по-горе, бе по-често срещана по време на едно от тримесечията, в сравнение с останалите, и най-вече по време на провеждането на парламентарните избори. Най-популярните подтеми са: „ромите продават гласове си“, „ромите като политически инструмент за влияние“, „ромите като разделители на нацията“ „ромите не спазват законите“, „ромите и ромските НПО са пример за усвояване на публични средства“ и др. **Броят на събрани инструменти на темата „Ромите и изборите“ е 15 % (32 броя) от общия брой, а на Ромите и политиката“ – 4.7 % (10 броя).**

По-рядко срещаните теми, които също присъстват в резултатите от мониторинга, са: **„проблеми със здравето на ромите/пандемията“ 10.9 % (23 броя), „образованието на ромите“ 7.6 % (16 броя), „дискриминацията срещу ромите“ 7.6 % (16 броя, разработени предимно през юли, по време на решението на Върховния административен съд на България за осъждане на български политик за дискриминационна реч спрямо ромите) , „културни събития на ромите“ 1.9 % (4 броя) и други .**

Темата **„Проблеми с ромите/пандемията“** включват подтеми като: „ваксинацията на ромите“, „ромите не спазват противоепидемичните мерки“, „ограничаване на ромските населени места като противоепидемична мярка“, „ранното раждане сред ромската общност“ и един на тема „саморазрушаването на хората от ромски произход“ и др.

Този проект е финансиран от Програмата за права, равенство и гражданство на Европейския Съюз (2014-2020)

23 |

Този проект е съфинансиран от Google.Org Impact Challenge за безопасността, в рамките на проекта на ERGO Network – “Обучение на връстници за противодействие срещу речта на омразата в онлайн средите срещу ромите”

Единствената основна тема, положително представяща ромите е „Образование на ромите” и съдържа подтеми като: „ромската неграмотност“, „отпадащи от училище роми“, „условия на обучение на ромите“, както и „напредъкът на ромската общност в сферата на образованието“, „лични постижения на ромите в образование“, „стипендии за ромски ученици” и др.

Много малка част от представянето на ромите е относно темата за „Дискриминацията срещу ромите“. Основните подтеми в тази категория са свързани с „български политик, осъден за дискриминационна реч срещу ромите“, „защитниците на правата на човека съветват ромите какво да правят, за да получат достъп до социални придобивки“. Първият казус се отнася за решението от 09.06.2021 г. на Върховния административен съд на България, който постанови, че вицепремиерът и министър на отбраната в предишното правителство, Красимир Каракачанов, е проявил дискриминация с изявлението си срещу ромите от 8 януари 2019 г. във пловдивското село Войводиново.

Темата, която е най-слабо представена в периода на наблюдение е „Ромската култура” с две основни подтеми: „празнуването на циганската нова година“, „честването на международния ден на ромите”.

✚ Три основни теми, намерени в български медии относно ромите според честота на поява са:

- “циганска престъпност” - 50 % от всички
- “ромите като социален проблем”
- “Роми и избори/политика”

✚ Всяка от тези основни теми е представена с редица предимно отрицателни подтеми

✚ Други теми, присъстващи в периода на наблюдение, са:

„Проблемите с ромското здравеопазване/пандемията”, „Образованието на ромите”, „Дискриминация срещу ромите” и „Културни събития на ромите” и няколко други, които не са категоризирани в обобщението на инструментите за мониторинг.

Популярността и влиянието на публикациите, свързано с ромите и съответно със съдържание на антиромска реч на омразата, се измерват в инструментите за мониторинг чрез броя харесвания, споделяния и коментари, генерирани в социалните медии. Повечето от тях са от Youtube и Facebook, които също са и най-често използваните социални платформи за споделяне на съдържание.

 Популярността и влиянието на изследваните публикации може да се счита като доста високо въз основа на следните измерени резултати: общо 74 352 харесвания, 2,796 споделяния и 6,691 коментара

2) Основна тема и честота на поява

Анализът на заглавията на наблюдаваните публикации показва следното:

Анализ на заглавието	Общо в %	Позитивно + (брой)	Негативно – (брой)	Неутрално 0 (брой)
Обективна информация (репортажи, новини и др.)	17.47%	27.9%	44.18%	27.9%

Този проект е финансиран от Програмата за права, равенство и гражданство на Европейския Съюз (2014-2020)

Този проект е съфинансиран от Google.Org Impact Challenge за безопасността, в рамките на проекта на ERGO Network – “Обучение на връстници за противодействие срещу речта на омразата в онлайн средите срещу ромите”

Покана (културни събития, уебинари и др.)	0.81%	50%		50%
Новини	51%	7.08%	76.37%	16.53%
Гледни точки (редакционен тип)	22.7%	7.14%	82.14%	10.71%
Други	7.31%		94.44%	5.55%

Общият брой на тази разбивка надвишава 210, тъй като анализът на заглавията в някои от инструментите за мониторинг са отбелязани с няколко възможности от изброените. Тези данни могат да се тълкуват по следния начин:

- **Предпочитаните заглавия на всички публикации с проследено съдържание, свързано с ромите, са: „новини“ и „гледни точка“ (редакционен тип)**
- **Независимо от заглавието, авторите имат силно предпочитание за използване на негативен тип заглавие**
- **На челните позиции на заглавията този избор е 76.37 % за негативни новини и 82,14 % за отрицателни гледни точки (редакционен тип)**
- **Анализираните данни за вида и предпочитаните заглавия показват много силна тенденция при избора на „негативни новини“ и „негативни статии“ като предпочитан тип заглавия при разработване на медийно съдържание, свързано с ромите**

По отношение на предпочитанието за мястото на публикациите/статии/другите видове медийни продукти, отнасящи се за ромите, резултатите от инструментите за мониторинг предоставят следната информация:

Място на публикацията/статията/канала	Общо в %	Общо в числа
---------------------------------------	----------	--------------

Този проект е финансиран от Програмата за права, равенство и гражданство на Европейския Съюз (2014-2020)

Този проект е съфинансиран от Google.Org Impact Challenge за безопасността, в рамките на проекта на ERGO Network – “Обучение на връстници за противодействие срещу речта на омразата в онлайн средите срещу ромите”

Заглавна страница/ Първа страница	38.33%	69
Вътрешна страница (напр. страница с история/разказ, временна публикация)	26.66%	48
Специална страница/публикация (напр. реакция към/срещу актуално събитие)	14.44%	26
Секция за съобщения (в рамките на други теми, които не са свързани конкретно с ромите)	11.11%	20
Други ситуации	9.44%	17

Общият брой на случаите, включени в тази разбивка е под 210, тъй като за някои от медийните продукти тази информация не е посочена.

Тези данни могат да се обобщят, както следва:

- **Статиите/публикациите/другите медийни продукти със съдържание, свързано с ромите се появяват на различни места в наблюдаваните източници**
- **Все пак може да се отбележи, че в повече от 1/3 от публикациите има предпочитание за Заглавна страница/Начална страница/Канал**
- **Като цяло, в половината от ситуацията има предпочитание за публикации на Заглавна страница /Първа страница/Канал или Специална страница/Специална публикация**

Също така, според данните в инструментите за мониторинг, много голям брой от публикациите за роми съдържат визуални компоненти – 95.71% (201 случая от общ брой 210). Оценката на участниците, провели мониторинга, е че 17.41% (35 случая от общ брой 210) използваните в публикациите визуализации „въобще не са релевантни“ спрямо

текстовото съдържание. В 16.41% (33 броя случаи) визуалните елементи са оценени като „подходящи“, а в 58.70 % (118 случая) визуалните елементи са „изключително релевантни“ за съдържанието. Това означава, че около 75% от визуалните материали са подходящи или изключително подходящи за съдържанието на публикациите.

- **Въпреки големия брой публикации, които съдържат визуални елементи, свързани със текстовото съдържание, значителен брой (17.41%) от всички наблюдавани публикации/статии/други медийни продукти, съдържат неподходящи визуални компоненти**
- **Използването на нерелевантни за съдържанието визуални елементи също поставя под въпрос надеждността на публикуваното съдържание. Освен това има голяма вероятност подобни публикации да успеят да затвърдят съществуващите негативни стереотипи за ромите и да манипулират мненията на зрителите, като направят връзка между използвания визуален компонент и съдържанието**

Инструментите за мониторинг предоставят данни и за други често предпочитани нетекстови форми, използвани в публикации, касаещи ромите. Синтезираните данни показват предпочитание за използване на снимки (176) и хаштагове (139), последвано от други мултимедийни материали (73), тагване (36) и в значително по-малка степен миймс (снимки-колажи)/gifs (кратки клипчета, базирани на снимките-колажи) (7), други (6) и карикатури (3).

- 🚩 **Двете най-предпочитани нетекстови форми, използвани в публикациите са снимките и хаштаговете**
- 🚩 **Това е представително за цялостната медийна среда и не показва специфична тенденция**

Друг аспект, който може да бъде разгледан чрез събраните данни, е степента, в която публикациите са повлияли емоционално на участниците, събиращи данните.

Младите хора отбелязват, че са засегнати „много малко“ - 19.5% от ситуацияите, до „известна степен“ – 22.4%, и се чувстват „изключително засегнати“ в цели 58% от случаите, които са наблюдавали.

Това означава, че:

- 🚩 **Наблюдаваните публикации и свързаното с ромите съдържание в медиите въздействат емоционално на младите роми в 80.4% от ситуацияите. Този процент приблизително съответства на процента на докладваните негативни публикации за ромите. Тъй като във въпроса не е посочено кой тип публикации ги засягат най-силно емоционално, един възможен извод може да бъде, че това са предимно негативните.**

Други възможни въпроси, които биха могли да се доразвият по-подробно, в допълнение на изясняването на вида публикации, които емоционално засягат най-много младите хора, са:

Какви са последиците за младите хора по отношение на: предизвиканите емоции; как те засягат отношенията им с другите млади хора; себевъзприятието и вида действия,

които биха предприели в резултат от предизвиканата реакция, краткосрочно и дългосрочно?

Това са и въпроси за размисъл от страна на ромите, както и на институциите, отговорни за развиване на политики и програми, насочени към развиване на компетенциите на младите роми за справяне с и подходящи действия при досег с подобни нива на антиромска реч на омразата онлайн.

3) Съдържание

Този раздел от доклада описва различното степенуване и форми на антиромска реч на омразата в онлайн средите в две измерения: **интензивността на нивото на омраза** и **нивото на агресивност/токсичност на речта на омразата**.

Интензивността на нивото на реч на омразата е:

-нивата на омраза се измерват чрез 3-степенна скала: „без омраза“, „слаба“, „изключително висока“

- чрез използването на изразяване/дискурс: явен (директен), кодиран (индиректен)

Нивата на агресивност/токсичност на речта на омразата включва преглед на коментарите, списък на най-използваните изрази и заключения за най-често използваните расистки дискурси.

Основните заключения от събраните данни за нивата на омраза са:

- ✚ **Посредством събраните данни от инструмента за мониторинг се забелязва високо ниво на интензивност на речта на омразата чрез използването както на отворен, така и на кодиран/индиректен дискурс/изразяване на речта на омразата**
- ✚ **Регистрирани са общо 831 форми на явна реч на омразата, от които 817 са оценени като „изключително високи“**
- ✚ **Броят на кодираните/индиректни форми на реч на омразата е общо 440, от които 417 се категоризират като имащи изключително високо ниво на интензивност**
- ✚ **Само 46 случая са посочени в категория „без омраза“**
- ✚ **Следователно нивото на интензивност на речта на омразата, идентифицирано чрез мониторинговите дейности по проекта в България, може да се определи като изключително високо**
- ✚ **Друго заключение, е че директният, груб расистки дискурс е два пъти по-често използван от индиректния**

Като **примери от използвания открит дискурс на реч на омразата** е отбелязана употребата на: груби епитети, расистки обиди, силни обиди, дехуманизиращи изказвания, ad hominem атаки (атаки срещу конкретен човек), силни емоции, подигравки и сарказъм, призив към насилие (включително убийство) и други.

Този проект е финансиран от Програмата за права, равенство и гражданство на Европейския Съюз (2014-2020)

Този проект е съфинансиран от Google.Org Impact Challenge за безопасността, в рамките на проекта на ERGO Network – “Обучение на връстници за противодействие срещу речта на омразата в онлайн средите срещу ромите”

Трите най-използвани директни форми на реч на омразата са:

- „силни емоции“ – 354 случая
- „груби епитети“ – 199 случая
- „расистки обиди“ – 109 случая

Следващите, според честотата им на поява са „подигравки/сарказъм“ – 89, „дехуманизиращи изказвания“ – 31, „призив към насилие (включително убийство)“ – 18, „ad-hominem атаки“: – 5 и „други“ – 14.

Списъкът с най-често използваните отворени форми на реч на омразата включва:

Форми на открита/директна реч на омразата онлайн:	Примери (най-релевантните според хората, извършващи мониторинга):
Груби епитети	„Нахални цигани“, „Нагли цигани“, „боклук“, „мръсен“, „нагъл циганин“;
Расистки обиди	„Черни мръсни цигани“, „Неизкъпани с месеци цигани“, „Жители на гетото“, „Мръсни цигани“;
Дехуманизиращи изказвания	„Чернокожите примати“, „Той купува цигани“, „Някой трябва да ги научи, че могат да правят аборт“;

Този проект е финансиран от Програмата за права, равенство и гражданство на Европейския Съюз (2014-2020)

Този проект е съфинансиран от Google.Org Impact Challenge за безопасността, в рамките на проекта на ERGO Network – „Обучение на връстници за противодействие срещу речта на омразата в онлайн средите срещу ромите“

Ad-hominem атаки (атаки срещу конкретен човек)	<i>„Не сме такива мангали“, „Някой трябва да ги научи, че могат да правят аборти“, „Майната му на циганите“, „Квартал с 200 цигани, които продават гласовете си за кебапчета“, „Непълнолетни цигани тормозят граждани“;</i>
Силни емоции (гняв, възмущение, враждебност)	<i>"Зверове", "Половината от ромите са неграмотни", "Квартал с 200 цигани, които продават гласовете си за кебапчета", „Дребни цигани тормозят граждани“;</i>
Подигравка и сарказъм	<i>„Имаме нужда от чичо Хитлер“, „Всички сме 100% цигани и сме за ГЕРБ“, „Започва да мирише“;</i>
Призив към насилие (включително убийство)	<i>„Да ги затворим“, „Сега ще ти покажа“, „Мръсни боклуци“;</i>
Други	<i>„Нараства ли напрежението между българи и роми? „Културно влияние“.</i>

Във връзка с използването на кодирана (индиректна) реч на омразата в свързаното с ромите онлайн съдържание, извършващите мониторинга, регистрират използването на: жаргон, заобиколни думи, ирония, двусмислие, псевдо-научни препратки, внушаване на идеологии за превъзходство на бялата раса, контра-обвинения, разкази, фалшиви статистически данни и метоними.

Както вече беше споменато, регистрираният брой кодирана/индиректни форми на реч на омразата е 440, от които общо 417 са записани като „изключително силни“.

Трите най-използвани кодирани/индиректни форми на реч на омразата, присъстващи в инструмента за мониторинг са:

- "Използване на жаргон" - 99 случая

- "Ирония" – 92 случая

- "Разкази" - 76 случая

Следвани по брой от:

-Заобиколни изказвания – 54

-Метоними - 29

-Контра-обвинения - 19

- Внушаване на идеология за превъзходството на бялата раса – 16

-Невярна статистика – 12

-Двусмислие – 10

-Псевдо-научни препратки – 7

Примерите, изброени от младите роми като най-релевантни са:

Форми на кодирана реч на омразата онлайн:	Примери (най-подходящите за мониторите):
Използване на жаргон	„Цигански босове“, „Индо-български произход“, „Смелени цигани“, „Сапун“;
Заобиколни изрази	„Виждам всичките бижута, които носите“, „Ромите за ваксините: чипове и живи клетки“; „Експертите настояваха за контрол на влизащите у нас“; „Запахата от варианта Delta на COVID-19“;
Ирония	„Деца раждат деца“, „В Скандинавия делфините се считат като възобновяем

	<i>източник на енергия или поне като цигани“, „Те трябва да ни управляват“;</i>
Двусмислие	<i>„Преобладаващо циганско население“,</i>
Псевдо-научни препратки	<i>„Не виждате ли? Те не се развиват като нас“;</i>
Превъзходство на белите	<i>„Сега ще те оправя“, „Кое поколение ще напусне 16-годишна ромска майка?“, „Той купува цигани“;</i>
Контра обвинения	<i>„Държавата ще трябва да плаща за циганите“, „Ако те крадат, тогава и ние ще крадем“;</i>
Разкази	<i>„В държавната администрация...“; „Жител на квартала разказа...“; „от всички роми в бедните райони на България“, „Това алармира очевидец на инцидента пред БЛИЦ“;</i>
Фалшива статистика	<i>„Повечето роми продават гласовете си“</i>
Метоними	<i>„Братята“, „Каруцарите“, „Черните братя“</i>

Изводите, относно **нивата на агресивност/токсичност на речта на омразата**, допълнително подразделена на **статична** и **променлива реч на омразата** (Lentin, 2016) са, че в онлайн пространството расово-насоченият дискурс е силно агресивен и силно токсичен и води до:

а. Затвърждаване на стереотипите за ромите, а именно: „Ромите са престъпници (крадци, изнасилвачи, убийци)“, „Те са мръсни“, „Те не учат, не работят и само единствено използват социални помощи – паразитите на социалната система“, „Ромите

35 |

Този проект е финансиран от Програмата за права, равенство и гражданство на Европейския Съюз (2014-2020)

Този проект е съфинансиран от Google.Org Impact Challenge за безопасността, в рамките на проекта на ERGO Network – „Обучение на връстници за противодействие срещу речта на омразата в онлайн средите срещу ромите“

са неграмотни и агресивни”, „Циганите са нагли”, „Не спазват никакви норми и наредби”, „Застрашават живота на другите граждани” и др.;

б. Утвърждаване на разединението в обществото чрез обвиняване и прехвърляне на вина върху ромите за всички основни социално-икономически и политически проблеми в обществения живот: „Повечето от ромите продават гласовете си“ и това често се възприема като основен механизъм за провеждане на честни избори, политическа стабилност и др. Внушение, че много усилия за социално-икономическия напредък се провалят заради ромите, например „Държавата плаща за ромите“, че конкретни социално-икономически инициативи не се реализират заради ромите, „Ромите ограбиха държавата“ и не на последно място - „Демографският проблем е заради ромите“ – ромите „скоро ще превъзхождат етническите българи“, „Те нямат компетенции за контрол на раждаемостта“, „Децата раждат деца и не могат да поемат отговорност за тяхното отглеждане“ и др.;

в. Обосноваване на изключването, стигматизиране и подценяване, също подкрепено от разпространяването на митове, фалшиви статистики и псевдо-научни препратки, внушаващи, че: „Всички роми са маргинализирани“, „Дори ромите, живеещи в други европейски страни не се подчиняват на правилата“, „Мигрират от едно място на друго“, „Криминалният контингент е предимно от ромски произход“, „Циганите не се развиват както другите“ и др.;

г. Дехуманизация на ромите: това е широко приета форма на расово-насочен дискурс – „Зверове“, „Тъмнокожите примати – трябва да бъдат опитомени“ и т.н.

д. И накрая, тези расови дискурси често **включват призови за насилие** и дори за убийство на ромите: „Циганите не трябва да живеят заедно с другите“, „Трябва да бъдат затворени“, „Прецакани“, „Оправени“, „Направени на сапун“ и „Нуждаем се от чичо Хитлер“, за да решим проблема;

4) Лични наблюдения

Този проект е финансиран от Програмата за права, равенство и гражданство на Европейския Съюз (2014-2020)

Този проект е съфинансиран от Google.Org Impact Challenge за безопасността, в рамките на проекта на ERGO Network – „Обучение на връстници за противодействие срещу речта на омразата в онлайн средите срещу ромите“

а. Според резултатите, нивото на антиромска реч на омразата в онлайн средите в България е интензивно и расово-насочено, но като цяло не е толкова задълбочено, колкото е било в предишни години. След дискусия с младите роми, извършили мониторинга, възможно обяснение за това може да бъде следното:

- Повишена осведоменост сред общото население, че разрешаването на социалните проблеми не може да бъде постигнато чрез изместване на вниманието от реалните проблеми към ромите като изкупителна жертва;
- От друга страна, наличието на по-добре подготвени млади роми (включително тези, обучени в PECAO), които могат да участват в онлайн дискусии с връстници, намалява стереотипите. Промяната в образователния статус на ромската общност и реалните житейски срещи и взаимодействие на мнозинството от населението с повече роми, които са по-добре образовани и различни от стереотипния образ на, променя към по-добро стереотипите за общността;
- И не на последно място, положителните действия на неправителствените организации също допринася за осъзнаването, че не може да се обобщава, когато се говори/пише за ромите и че не е приемливо да се подкрепя антиромската нагласа и речта на омразата;

б. Извършващите мониторинг обаче наблюдават съществуването на много дълбоки, класически форми на открит и груб расизъм и реч на омразата към ромите в България.

- Представянето на ромското съдържание в България е предимно отрицателно - 89% от свързаното с ромите публикувано съдържание
- Както електронните, така и социалните медийни платформи са често използвани комуникационни канали за публикуване на съдържание, свързано с ромите, и съдържание с антиромска реч на омразата и изглежда, че съществуващите политики за

ромите и младежите, антидискриминационното законодателство и механизмите не успяват да осигурят по-малко расова-насоченост в България;

- Посочените по-горе заключения въз основа на анализа на данните показват, че има силна нужда от застъпничество за:

- o Прилагане на съществуващото антидискриминационно законодателство;

- o Въвеждане на механизми за повишаване на ефективността на Комисията за защита от дискриминация;

- o Застъпничество към нови и по-добри механизми за налагане и гарантиране на спазването на Етичния кодекс на журналистиката от всички електронни медии в България;

- o Младежки и образователни политики, насочени към развиване на компетенциите на всички млади хора за борба с антиромската реч на омразата онлайн и към насърчаване на обучения за правата на човека и обучения на връстници като образователни подходи, които могат да допринесат за намаляване на нивата на реч на омразата;

в. Фините и неdireктни форми на расизъм и реч на омразата срещу ромите са трудни за разпознаване и противодействие. Те са и по-приемливи за представителите на медиите и обществото като цяло;

- Явни и фини изрази на расизъм и език на омразата срещу ромите съществуват и се появяват във всички нива на обществото в България, включително на политическо и академично ниво. Примери за това съществуват и сред инструментите за мониторинг, разработени от младите роми в PECAO;

- Съществува голяма необходимост от признаване на съществуването на финия расизъм спрямо ромите и необходимостта от въвеждане на ясен дискурс за непримиримост по този въпрос преди всичко на най-високо политическо ниво.

г. Съществуват и тенденции за показване на съдържание, свързано с ромите, по неутрален начин, както и нова тенденция за показване на положителен образ на ромите в медиите.

- Тенденцията за показване на съдържание, свързано с ромите, по неутрален начин обаче все още е усилие само на националните телевизионни канали. Тази практика трябва да се насърчава и примерът да бъде следван и от всички електронни и печатни медии;

- Също така неутралното и положително представяне на ромите трябва да надхвърли темата „Образование на ромите“

д. Социалните медийни платформи, които са популярни комуникационни канали за публикуване на съдържание, свързано с ромите, трябва да намерят начини да бъдат по-активни и ефективни при контролиране и премахване на антиромското съдържание и реч на омразата;

е. Не на последно място относно младите хора, участващи в изпълнението на проекта, положителното въздействие върху тях, както и относно противодействието с антиромската реч на омразата е извън съмнение. За тях последващото застъпничество и приемствеността на проекта са наложителни. Освен това, разработената от тях мрежа трябва да бъде допълнително поддържана.

5)Предходна/Обща информация

Младите хора, участващи в PECAO, предложиха следните примери от казуси, които показват, че антиромската реч на омразата онлайн съществува на всички нива, включително и на политическо и академично ниво в България:

Този проект е финансиран от Програмата за права, равенство и гражданство на Европейския Съюз (2014-2020)

Този проект е съфинансиран от Google.Org Impact Challenge за безопасността, в рамките на проекта на ERGO Network – “Обучение на връстници за противодействие срещу речта на омразата в онлайн средите срещу ромите”

Пример за публикация на българския политик и евродепутат Ангел Джамбазки в личната му страница във Фейсбук:

<https://www.facebook.com/Djambazki.VMRO/posts/3462392827196723>

Официално циганите в България са 4.7%. Неофициално те са над 12%. 1/3 от тях са деца до 15 години. Половината са неграмотни. Възраст, която за много от тях е напълно приемлива за създаване на „семейство“. Техните защитници рядко са ги виждали в естествената им среда.

След 30 години в България ще има над 1 милион цигани, ако някой не вземе необходимите мерки. Когато се говори по темата, в изречението рядко темата думата "задължения". Но правата навсякъде и винаги трябва да вървят ръка за ръка със задължения. Задължението да се учи и работи, да се спазва законът, да не се краде и да не се вреди на възрастните.

През последните години милиони пари на европейските данъкоплатци се изляха в ръцете на редица фондации и организации, които не направиха абсолютно нищо по въпроса. Ние, българските патриоти, не се страхуваме да решим този проблем! И никой и нищо няма да ни попречи да продължим да защитаваме тези, които искат да бъдат част от силно и здраво общество! Време е всички да си отворим очите, да откъснем главите си от земята и да осъзнаем проблема такъв, какъвто е. Защото няма интеграция, която да не е желана, а задълженията винаги са преди правата!

От публичния профил на известния професор по социологически науки Михаил Мирчев в платформата за видео споделяне – YouTube

https://www.youtube.com/watch?v=N7uaxiA3apg&ab_channel=%D0%9C%D0%B8%D1%85%D0%B0%D0%B8%D0%BB%D0%9C%D0%B8%D1%80%D1%87%D0%B5%D0%B2

Този проект е финансиран от Програмата за права, равенство и гражданство на Европейския Съюз (2014-2020)

Този проект е съфинансиран от Google.Org Impact Challenge за безопасността, в рамките на проекта на ERGO Network – “Обучение на връстници за противодействие срещу речта на омразата в онлайн средите срещу ромите”

От публичния профил на известния професор по социологически науки Михаил Мирчев в платформата за видеосподеляне - YouTube е качено видео със запис от посещението на професора в своеобразно предаване, без лого, което да показва, че предаването е част от телевизия или друга онлайн медия.

Видеото не е много популярно, нито много актуално. Голяма част от него представя едно старо посещение при същия водещ преди 15 години, когато професорът повдига много въпроси, свързани с демографските проблеми в България, и сред тези въпроси обсъжда положението на ромите и цитира изследвания и доклади и по завоалиран начин внушава, че ромският растеж е проблем за страната.

YouTube каналът "Светът на Ванката" - с основна концепция за иронизиране на социални явления и теми, много често по унизителен и ироничен начин представят ромите чрез актьорски скечове.

<https://www.youtube.com/watch?v=nL4a14IJ3HE>

Тук той отново засяга темата за образованието сред ромите, използвайки предстоящото начало на новата учебна година и иронизирайки проблема с образованието сред ромите, но не като представя обективно и сериозно решения на проблема, а чрез подигравка. Той е много популярен, но използва клишетата и стереотипи за ромите.

Статия във вестник "Капитал":

„Ромите компенсират с няколко обиколки“

<https://www.facebook.com/capitalbg/posts/10158308037291032>

Този проект е финансиран от Програмата за права, равенство и гражданство на Европейския Съюз (2014-2020)

Този проект е съфинансиран от Google.Org Impact Challenge за безопасността, в рамките на проекта на ERGO Network – “Обучение на връстници за противодействие срещу речта на омразата в онлайн средите срещу ромите”

През последните десет години ромската общност се модернизира и образованието е в челните редици на този процес, според проучване на Trust for Social Alternative and Global Metrics.

Миграцията в чужбина е икономическият и стойностен двигател, който движи тази промяна.

Въпреки това, сегрегацията между роми и българи в училищата се задълбочава.

VI. Заключение

A. Въздействието на проекта върху младите роми:

- ▶ Проектът PECAO в България допринесе за развитието на компетенциите на младите участници по следния начин:
 - Промяна в нагласите: младите хора разбраха важноста за противодействие с антиромската реч на омразата, че е важно да отстояват позицията си (преодоляване на пасивността) и че повече млади хора трябва да бъдат включени;
 - Младите роми, включени в изпълнението на проекта, се чувстват по-добре запознати с правните механизми и инструментите за борба с антиромските нагласи. Те смятат, че са развили както теоретични, така и практически познания за това как да се противопоставят на антиромската реч на омразата онлайн;
 - Проектът разви тяхната чувствителност да разпознават по-добре фините форми на реч на омразата към ромите;
 - Проектът им предостави възможност да работят в екип и да развиват мрежа от млади хора, съвместно с други връстници;
 - Проектът им предостави възможност да обучават други връстници на темата онлайн реч на омразата. Това допринесе за тяхното овластяване и разбирането, че могат да увеличат своите знания и мотивация;

Б. Възприятието на младите хора за резултатите от проекта:

- Младите хора посочиха като първи резултат броя на разработените инструменти за мониторинг по време на изпълнението на проекта;
- Подадените жалби до Комисията за защита от дискриминация и Националния съвет по журналистическа етика;
- Пряката комуникация с медиите и възможността за обсъждане на становищата си;
- Премахването на публикации с антиромска реч на омразата и възможността за намаляване на нивото на реч на омразата онлайн;
- Обученията, проведени на живо и онлайн, заедно с 270 други връстници;
- Фактът, че успяха да ангажират много други връстници при изпълнението на мониторинга и събирането на данни;

В. Интернет расизъм в България:

В България съществуват и трите модела на онлайн расизъм:

1. **Зрелищен:** силно видим расизъм, който следва публично обсъждани събития;
2. **Явен расизъм:** включва всички нива на обществото и се случва по време на по-маловажни събития;
3. **Заобикалящ расизъм:** който се случва непрестанно и не зависи от конкретни събития

*Въпреки това, на базата на изводите от инструментите за мониторинг, разработени в рамките на PECAO, може да се заключи, че преобладаващата форма на онлайн расизъм в България е **явният расизъм**.*

Този проект е финансиран от Програмата за права, равенство и гражданство на Европейския Съюз (2014-2020)

Този проект е съфинансиран от Google.Org Impact Challenge за безопасността, в рамките на проекта на ERGO Network – “Обучение на връстници за противодействие срещу речта на омразата в онлайн средите срещу ромите”

За българския национален доклад се предлагат следните изводи:

- Изводите от инструментите за мониторинг относно нивата на агресивност/токсичност на речта на омразата, използвайки подразделението “статичен” и “подвижен” (Lentin, 2016) са, че в онлайн пространството расово-насоченият език е изключително агресивен и токсичен;
- Антиромските нагласи в България се проявяват чрез груб расизъм, подкрепен от засилване на стереотипите за ромите, затвърждаване на разединението на обществото, оправдаване на изключването, стигматизирането и подценяването, дехуманизирането на ромите и призивът за насилие спрямо ромите;
- Като цяло, работата на младите роми, извършили мониторинга, предостави по-ясна представа за вида и формите на онлайн расизъм спрямо ромите в България;
- Един важен резултат от мониторинга, е че 89% от цялото наблюдавано онлайн съдържание, свързано с ромите, е негативно и съдържа антиромска реч на омразата;
- Друг основен извод, е че в България расизмът и речта на омразата към ромите съществуват във всички нива на обществото, и че за да настъпи промяна в този факт, е необходимо политическото ниво да признае проблема и да обяви непримиримост с него;

• **За националния контекст на проекта има нужда от:**

о Повишена осведоменост относно необходимостта от справяне с антиромските нагласи и речта на омразата чрез различни политики и програми, включително тези, отнасящи се за ромите, младежта и образованието;

о Подобрени механизми за прилагане на антидискриминационното законодателство;

о Подобрени механизми за работа на Комисията за защита от дискриминация;

о Подобрена саморегулация от страна на журналистите и медиите, с цел спазване и прилагане на Етичния кодекс, както и подобрени механизми в случай на нарушаването му;

- Продължаване на събирането на данни за мониторинг на онлайн и традиционните медии относно публикуването на антиромска реч на омразата;
- **За международния контекст на проекта има нужда от:**
 - Застъпничество за по-силен контрол на социалните медии и публикуването на антиромска реч на омразата чрез наемане на повече носители на езика на съответните страни, за да се гарантира истинско разбиране на езика при използване на жаргон, ирония, двусмислие и други форми на кодирана реч на омразата, които могат да бъдат пропуснати в противен случай;
 - Продължаване на подкрепата за младежката мрежа, разработена в рамките на проекта;
 - Застъпничество за приемственост на обучението на връстници за противодействие на антиромската онлайн реч на омразата.

Този проект е финансиран от Програмата за права, равенство и гражданство на Европейския Съюз (2014-2020)

Този проект е съфинансиран от Google.Org Impact Challenge за безопасността, в рамките на проекта на ERGO Network – “Обучение на връстници за противодействие срещу речта на омразата в онлайн средите срещу ромите”

Препратки

- PECAO (Обучение на връстници за противодействие с антиромската реч на омразата)/ (ERGO), финансирана от ГД „Правосъдие“ и GOOGLE (<https://ergonetwork.org/pecao/>);
- Siarera, Eugenia, Moreo Elena и Jiang Zhou (2018). Проследяване на омразата и наблюдение на расистката реч онлайн (<https://www.ihrec.ie/app/uploads/2018/11/HateTrack-Tracking-and-Monitoring-Racist-Hate-Speech-Online.pdf>)
- Lentin и Alana (2016) „Публичен расизъм: противодействие на расизма в след-расови времена“, Етнически и расови изследвания, 39(1): 33-48.

- Миатович, Дуня (2019) Комисар за правата на човека на Съвета на Европа: доклад след посещенията ѝ в България 25-29 ноември 2019 г. <https://rm.coe.int/report-on-the-visit-to-bulgaria-from-25-to-29-november-2019-by-dunja-m/16809cde16>

Приложения

Приложение 1 – Инструмент за наблюдение (мониторинг)

ИНСТРУМЕНТ ЗА НАБЛЮДЕНИЕ (МОНИТОРИНГ) И АНАЛИЗ НА РЕЧТА НА ОМРАЗТА В ОНЛАЙН СРЕДИТЕ

I. Обща информация

Онлайн платформа	Тип				Наблюдения
	Лични профили*	Новинарски статии (официални електронни страници)	Публични профили/ Публични личности	Групи	
Facebook					
Twitter					

47 |

Този проект е финансиран от Програмата за права, равенство и гражданство на Европейския Съюз (2014-2020)

Този проект е съфинансиран от Google.Org Impact Challenge за безопасността, в рамките на проекта на ERGO Network – “Обучение на връстници за противодействие срещу речта на омразата в онлайн средите срещу ромите”

Instagram					
Youtube					
Google					
Други (моля, посочете)					

*Включително фалшиви акаунти (т.н. - тролове), моля, посочете ги в полето за наблюдения

Име на сайта/профила/ публикацията/канала:

Дата на публикуване:

Автор на публикацията:

Индивидуално/ Лично мнение	
Администратор/ Модератор на профила	
Автор на статията във вестника/канала (име, фамилия, публикация)	

II. Основна тема

Основна тема	Подтема	Примери (“...”)
Престъпления, извършени от роми		
Социални аспекти (жилища, благосъстояние, бедност, имиграция и др.)		
Образователни аспекти (отпадане от образователната система, условия на обучение, стипендии и др.)		
Здравни/санитарни аспекти (пандемия, достъп до болници, аборт и др.)		

Социални движения (протести, граждански права, представителство) и НПО		
Политика (представителства, политически партии, избори)		
Ромски лидери (включително жени)		
Ромски културни събития		
Други факти/събития за ромите		

Обща рамка на темата (описана в раздел II 1)*

Тема/ подтема	Позитивна +	Негативна -	Неутрална 0

*Моля, използвайте редовете толкова пъти, колкото е необходимо за всяка тема/подтема

Популярност и влияние (брой)

Харесвания	Категория "любими"	Споделения	Коментари	Наблюдения

Анализ на заглавието	Позитивно +	Негативно -	Неутрално 0

Обективна информация (репортажи, новини и др.)			
Покана (културни събития, уебинари и др.)			
Новини			
Гледни точки (редакторски тип)			
Други - подигравателни			

III. Съдържание

1. Моля, направете кратко резюме на публикацията/статията/канала (2-3 фрази) или копирайте цялата публикация, ако е по-кратка от 2-3 фрази:

Посочете линка към публикацията:

- 2.

Място на публикацията/статията/канала	Да/Не (описание, ако е необходимо)
---------------------------------------	------------------------------------

Този проект е финансиран от Програмата за права, равенство и гражданство на Европейския Съюз (2014-2020)

Заглавна страница / първа страница	
Вътрешна страница (напр. страница с история/разказ, временна публикация)	
Специална страница/публикация (напр. реакция към/срещу задействащо събитие)	
Колон за съобщения (в рамките на други теми, които не са свързани конкретно с ромите)	
Други ситуации	

3.

Публикацията/статията/ включва ли визуални елементи?	
Да	Не

4.

Ако да, свързани ли са визуалните елементи със съдържанието на публикацията?	
Да	Не

5.

Моля, посочете използваните нетекстови похвати (и техният брой, ако е повече от един)*	
Снимки	
Снимки-колажи (Memes) / Кратки анимации, създадени от снимка (Gifs)	

51 |

Този проект е финансиран от Програмата за права, равенство и гражданство на Европейския Съюз (2014-2020)

Този проект е съфинансиран от Google.Org Impact Challenge за безопасността, в рамките на проекта на ERGO Network – “Обучение на връстници за противодействие срещу речта на омразата в онлайн средите срещу ромите”

Карикатури	
Мултимедийни материали	
Хаштагове	
Тагване	
Други	

*Запазете същата класификация, ако има само нетекстова форма, използвана за част IV.

6.

Публикацията/статията/видео съвпада ли със заглавието и/или визуалните елементи?	
Да	Не

7.

Нетекстовите похвати (изображения/снимки) съдържат ли потик към емоционалност?		
Да	Не	
Ако да, моля, опишете в каква степен (2 изречения):		
По скала от 1 до 3 (където 1 представлява най-ниското ниво, а 3 най-високото ниво), моля, отбележете до колко нетекстовите похвати ви повлияват емоционално)		
1 (много малко)	2 (до известна степен)	3 (изключително много)
0 (изобщо не)		

IV. Онлайн реч на омразата – Интензивност и нива на омраза

Форми на явна онлайн реч на омразата	Нива			Брой
	1 (без)	2 (слаба)	3 (висока)	
Груби епитети				
Расистки обиди				
Дехуманизиращи изказвания				
Ad-hominem атаки (срещу конкретен човек)				
Силни емоции (гняв, възмущение, враждебност)				
Подигравка и сарказъм				
Призив към насилие (включително убийство)				
Други				

Форми на прикрита онлайн реч на омразата	Нива			Брой
	1 (без)	2 (слаба)	3 (висока)	
Използване на жаргон				
Намек				
Ирония				
Двусмислие				
Псевдонаучни препратки (генетика)				
Привърженичество към бялата раса				
Контра-аргументи				
Разкази от друго място				
Фалшива статистика				
Метоними				
Други				

Използване на жаргон = използване на език/ думи, чрез които се подсилва принадлежността към общността

Намек = говорене по заобиколен начин („много мизерия в нашия район“, „толкова тъмно в този блок“)

Ирония = виж също сарказъм и подигравка („те не могат да отидат в рая“, „твърде тежки са, за да летят“, „за колко бижута са откраднали“)

Двусмислие = използване на някои препинателни знаци, за да се правят реторични забележки („трябва ли да бъдат изпратени в концентрационни лагери, или не?!“)

Псевдонаучни препратки (генетика)/ Фалшива статистика = използване на статистически данни, които не са официални, някои неясни научни сайтове или изследвания; „80% от ромите не искат да работят“

Метоними = „религия на измамата“; изрази, които се използват за замяна на прякото отнасяне към ромите (без уточняване на думата такава, каквато е)

Съдържанието предава ли следните следващите съобщения? Ако да, до каква степен?

Статична и Променлива онлайн реч на омразата (Lentin, 2016)	Нива			Брой (колко пъти)
	1 (без)	2 (слабо)	3 (високо)	
Подсилване на разединението				
Подсилване на стереотипите				
Разпространяване на митове				
Разпространение на дезинформация (фалшиви новини)				
Обосновка на изключването, стигматизирането и подценяването				
Подсилване на изключващите представи за национална принадлежност и идентичност				
Други				

*Ако случаят не е такъв, моля, посочете в празните места!

Подсилване на разединението = “ние” срещу “те”

Подсилване на стереотипите = в частност негативните (мързеливи, мръсни, необразовани и т.н.)

Разпространявана на митове = свръхестествени сили, магьосничество и т.н.

Фалшиви новини = “те разпространяват COVID 19 като пътуват”

Моля, дайте някои подробности относно **коментарите** в избраната публикация/статия/изображение (ако има такива)

Анализ на коментарите	Честота	Примери
Брой коментари		
Тип език (агресивен или миролюбив)		
Фалшиви профили (тролове, скрити самоличности)		
Интензивност на коментарите (без омраза -0, подигравки- 1, агресивни – 2, заплахи за убийство – 3)		
Постоянство (постоянство в коментиране с един или повече участници, следене на онлайн страницата на събеседника и отправяне на коментари или правене на отзиви на страницата)		
Споделения		
Видове популярност и влияние (харесвания/любими/споделяния)		

V. Лични наблюдения (5 – 6 изречения, включително примери от текста/поста/изображението)

Този проект е финансиран от Програмата за права, равенство и гражданство на Европейския Съюз (2014-2020)

55 |

Този проект е съфинансиран от Google.Org Impact Challenge за безопасността, в рамките на проекта на ERGO Network – “Обучение на връстници за противодействие срещу речта на омразата в онлайн средите срещу ромите”

Когато попълвате празното място с наблюдението си, моля, обърнете внимание на следните подточки:

- Отрицателни констатации на реални проблеми;
- Обективно представен проблем/конфликт;
- Отразяване на положителен факт;
- Обяснение на проблемите/конфликта (обяснени ли са причините; посочено ли е кой е отговорен за проблемите/конфликта; забелязва ли се тенденция вината да се прехвърля изцяло върху ромите);
- Чии възгледи са изразени; представени ли са други гледни точки;
- Какви са източниците на информация;
- Какви препоръки се правят, на кого, как се взема решението; Обвинен ли е целият ромски етнос?
- Какво е „задействащото събитие“; Начинът, по който медиите представят събитието, оказва ли влияние върху вида на направените коментари/споделянията на събитието?

Направете списък с изрази/фрази, които намирате в текста/видеото/изображението. Класифицирайте нивата на омразна реч, които преценявате че съществуват във всеки от източниците, според интензивността им:

Израз/Фраза	Ниво на омразна реч			Брой
	1 (много слабо)	2 (слабо)	3 (високо)	

*Моля прикачете екранна снимка на публикацията

Предходна/Основна информация:

Този проект е финансиран от Програмата за права, равенство и гражданство на Европейския Съюз (2014-2020)

Този проект е съфинансиран от Google.Org Impact Challenge за безопасността, в рамките на проекта на ERGO Network – “Обучение на връстници за противодействие срещу речта на омразата в онлайн средите срещу ромите”

Държава:	
Име на организацията:	
Данни, събрани от (име):	
Имейл адрес:	
Дата, на която е направен анализът:	
Дата на подаване на доклада:	

Приложение 2 – Списък на медиите и социалните мрежи, както и линкове към техните официални уеб страници, чието съдържание е наблюдавано от младежката група, извършваща мониторинга:

Медия:	Линкове към официалните уеб страници:
1. bTV	https://www.btv.bg/ https://btvnovinite.bg/ https://www.btv.bg/shows/btv-reporterite/ https://www.btv.bg/shows/lice-v-lice/
2. Nova	https://nova.bg/ https://nova.bg/news https://nova.bg/shows/view/229/%D0%BD%D0%B8%D1%87%D0%B8%D1%8F-%D0%B7%D0%B5%D0%BC%D1%8F/ https://nova.bg/shows/view/16/%D1%81%D1%8A%D0%B4%D0%B5%D0%B1%D0%B5%D0%BD-%D1%81%D0%BF%D0%BE%D1%80/ https://nova.bg/shows/view/30/%D1%81%D1%8A%D0%B1%D1%83%D0%B4%D0%B8-%D1%81%D0%B5/ https://nova.bg/shows/view/2960/%D0%BD%D0%B5%D0%B4%D0%B5%D0%BB%D1%8F%D1%82%D0%B0-%D0%BD%D0%B0-nova/

	https://nova.bg/shows/view/3518/%D0%BF%D1%80%D0%B5%D1%81%D0%B5%D1%87%D0%BD%D0%B0-%D1%82%D0%BE%D1%87%D0%BA%D0%B0/
3. BNT	https://bnt.bg/ https://bntnews.bg/ https://bnt.bg/bg/a/oshte-ot-denya https://bnt.bg/bg/a/referendum-s-dobrina-cheshmedzhieva
4. Alfa TV	http://alfa.bg/
5. Skat	http://www.skat.bg/
Електронни вестници	
Monitor Telegraph Trud 24 Chasa Sega Kapital	https://www.monitor.bg/bg https://telegraf.bg/ https://trud.bg/ https://www.24chasa.bg/ https://www.segabg.com https://www.capital.bg/
Информационни агенции	
Blitz Pik OFFNews Darik News Plovdiv24 Petel.bg	https://blitz.bg/ https://pik.bg/ https://offnews.bg/ https://dariknews.bg/ https://www.plovdiv24.bg/ https://petel.bg/
Социални мрежи	
Facebook Youtube, Instagram, Twitter	

Този проект е финансиран от Програмата за права, равенство и гражданство на Европейския Съюз (2014-2020)

58 |

Този проект е съфинансиран от Google.Org Impact Challenge за безопасността, в рамките на проекта на ERGO Network – “Обучение на връстници за противодействие срещу речта на омразата в онлайн средите срещу ромите”

Този проект е финансиран от Програмата за права, равенство и гражданство на Европейския Съюз (2014-2020)

Този проект е съфинансиран от Google.Org Impact Challenge за безопасността, в рамките на проекта на ERGO Network – “Обучение на връстници за противодействие срещу речта на омразата в онлайн средите срещу ромите”
